

Starateljstvo u Islamu

U cjelokupnom govoru mufesira (tumača Kur'ana) zaključujemo da se pod starateljstvom misli na pet stvari i to:

Da je muškarac nadređeni svojoj ženi, da je on njen sudija i njen narednik.

Da je on njen odgajatelj u slučaju da pogriješi ili skrene sa pravog puta.

Da muškarac izdvaja vjenčani dar za ženu.

Da se muškarac brine o ženi i popravlja njeno stanje, da lijepo živi sa njom i naređuje joj da se pokrije pred strancima.

Da joj naređuje da ispunjavaju obaveze prema Uzvišenom Allahu, da praktikuje Njegove naredbe i da se kloni svega što je On Uzvišeni zabranio.

Razlozi starateljstva muškarca nad ženom:

Savršenstvo muškog uma i njegova superiornost.

Savršenstvo muževljeve vjere, jer zbog njegove prirode u kojoj je stvoren, on ima više obaveza nego žena.

Zato što joj muž daje vjenčani dar i zato što troši imetak za njene potrebe.

Zato što muškarci obično mogu biti vjeroesnici, poslanici, namjesnici, borci i vođe.

Zato što je muškarac po prirodi jači od žene, i fizički i psihički, da bi mogao lakše da podnosi i poteškoće i nevolje.

Da li se pod starateljstvom podrazumijeva ukidanje ženine ličnosti?

Pod starateljstvom se nikako ne podrazumijeva ukidanje ženine ličnosti ni u kući ni u društvu, niti joj se ukida građansko pravo, već je to dužnost unutar porodice, kako bi se vodila briga o ovoj jako bitnoj organizaciji, kako bi se zaštitila i čuvala. Jer, postojanje vrijednosti u nekoj organizaciji ne znači da se ukida nečija ličnost, ili da se ukidaju prava kolega u njoj.

Islam je ukazao na mnogim mjestima značaj muškarčevog starateljstva, kao i njegovu ljubaznost, zaštitu i lijepo ophođenje prema supruzi i prema cijeloj porodici.

Starateljstvo je: ugnjetavanje i nepravda ili prefinjenost i savjetovanje?

Mnogi pogrešno shvataju riječi Uzvišenog Allaha: "Muškarci vode brigu o ženama". Pa tako možemo da vidimo muža kako grdi svoju sirotu suprugu, udara je, a kada mu se prigovori zbog toga, odmah nam odgovara da Uzvišeni Allah kaže u Časnom Ku'anu: "Muškarci vode brigu o ženama". Od Kur'ana nije zapamtio skoro ništa, osim ovog ajeta kojeg koristi u svoju korist. Umislio je da je ajet Kur'ana jasan u tome da muškarac vodi brigu o svojoj ženi i da može da radi sa njom šta god želi. Ovo je bolesno razumijevanje i pogrešan komentar. Ovako ne može da se tumači ovaj ajet, već je njegovo pravo značenje onako kako smo već objasnili navodeći komentare učenjaka.

Zbog toga se kod nekih žena dogodi da pogrešno uzvrate na ovako loše razumijevanje, pa ne prihvataju da muškarci vode brigu o njima. Neke žene čak same tumače ovaj ajet na smiješan i čudan način, pa kažu da je ovaj ajet propisan u vrijeme Allahovog Poslanika sallallahu alejhi we selleme, i da je specifičan za njegovo vrijeme i vrijeme njegovih ashaba, a danas nije tako vrijeme, danas je vrijeme globalizacije, žene mogu same o sebi da vode brigu i mogu da budu potpuno samostalne u svojim kućama i u svojim stavovima.

Starateljstvo muškarca nad ženom znači da je on odgaja i da joj naređuje samo ono što je u mogućnosti da uradi, a nije od starateljstva ugnjetavanje i nepravda. Uzvišeni Allah je rekao: "O, vi koji vjerujete, sebe i porodice svoje čuvajte od vatre čije će gorivo ljudi i kamenje biti, i o kojoj će se meleki strogi i snažni brinuti, koji se onome što im Allah zapovijedi ne opiru i koji ono što im se naredi izvršavaju". (Časni Kur'an, sura Tahrim, ajet 6).

Ovdje se pod starateljstvom misli da muškarac poduču svoju ženu i djecu osnovnim stvarima iz vjere, kako bi ih sačuvao od vatre na Sudnjem danu. Kaže Allahov Poslanik, sallallahu alejhi we selleme: "Najbolji među vama su oni koji su najbolji prema svojim ženama". U drugom hadisu Allahov Poslanik, sallallahu alejhi we selleme, kaže: "Najbolji među vama su oni koji su najbolji prema svojim porodicama, a ja sam najbolji od vas prema mojoj porodici"

Isto tako kaže Allahov Poslanik, sallallahu alejhi we selleme: "Oporučujem vam da budete dobri prema ženama, jer žena je stvorena od krivog rebra čiji je vrh najiskrivljeniji, osjetljive, emotivne naravi. Ako pokušaš da ga ispraviš, slomićeš ga, a ako ga ne budeš ispravljao, ostaće krivo. Stoga, budite pažljivi prema ženama". Tako ovaj hadis upućuje na to da briga o ženi znači upućivanje na dobro, ljubav i saosjećajnost, odvrćanje od zla s blagošću i ljubaznošću, a ne osorno i grubo.

Zaista je žena po svom prirodnom izgledu, a i onako kako je Uzvišeni Allah stvorio, slabašna, pa je zato Allah oslobodio borbe na Allahovom putu, sudstva, bilo kakve vrste ovlašćenja, kao ovlašćenje pri sklapanju braka. Uzvišeni Allah je u mnogim ibadetima obavezao muškarca a oslobodio ženu od toga, kao što je klanjanje u džematu (obavljanje namaza u džamiji), učenje ezana i ikameta, a razvod braka je u rukama muškarca a ne u rukama žene.

Uzvišeni Allah je propisao da u nasljedstvu muškarac dobije koliko dvije žene, ali ovo ne znači da je po ovom pitanju ženi učinjena nepravda i da joj se uzimaju prava! Ne, nego je to pravda i umjerenost, zato što je to Uzvišeni Allah propisao, Koji je pravedan, milostiv, blag i sudi pravedno, slavljem neka je Uzvišeni Gospodar.

Na kraju, završićemo govor riječima uvaženog imama Bin Baza, Allah mu se smilovao, a ovo je tekst tog govora: "Poznato je da je Uzvišeni Allah, Taj Koji je dao muškarcu starateljstvo nad ženom, u ajetu sure En-Nisa (Žene), u kojem kaže: "Muškarci vode brigu o ženama zato što je Allah dao prednost jednima nad drugima i zato što oni troše imetke svoje". Pa ko želi da opovrgne starateljstvo muškarca nad ženom, neka zna da je to negiranje Uzvišenog Allaha, da je to negiranje Allahove Knjige i Njegovog šerijata, a islamski učenjaci su složni da je to veliko nevjerstvo, a tako su rekli i mnogi islamski učenjaci".

Pripremio:
Prof. Ferid Aljović